

Între extreme

Temperamentul artistului este, în general, extremist. El cunoaște rareori stări intermediare, semitonuri, inflexiuni neutre, moderate. Temperamentul artistului este la antipodul placidității. Artistul exultă exploziv sau se răzvrătește patetic, se scaldă în cea mai feerică bucurie sau cade în cea mai neagră disperare, omagiază apologetic sau, dimpotrivă, disprețuiește sumbru, iubește frenetic și urăște visceral. Oscilează iremediabil între Phoebus și Hades, cu încăpățânarea pendulului de a nu se opri în punctul mediu decât stricat. Sau mort.

Am văzut recent strălucirea exuberantă din privirea lui George Mihăiță când își sărbătorea aniversarea celor cincizeci de ani de viață, în mijlocul actorilor și al prietenilor (și, vă asigur, are mulți), dar și privirea întunecată a celui care, povestindu-mi înfricoșat despre ieșirea fulgerătoare din viață a lui Dinu Manolache, simțea aripa morții plutind deasupra propriului destin. Amândoi, George Mihăiță și Dinu Manolache, se aflau la mijlocul vieții, *nel mezzo del camin*, cum zice Dante. Intensitatea bucuriei și intensitatea durerii sunt egale. Actorii împrumută de la eroii lor, cu o simultaneitate periculoasă, caracterul acestora: can-doarea tragică a lui Romeo și cerbicia fanatică a lui Richard al III-lea, gelozia bolnavă a lui Othello și mizantropia tristă a lui Jacques, zis și Melancolicul. În teatru, caractere neutre, indifferente nu există, pentru că ar contrazice însăși rațiunea de a fi a teatrului.

“Pensia – jignire sau binefacere?” se intitulează ancheta pe care o publicăm în acest număr. După cum vom vedea, pentru unii este o jignire, iar pentru alții, o binefacere. Este vorba de actori, de felul în care percep ei pensionarea. Pe funcționari îmi permit să-i ignor. Statul, punând în balanță numai vârsta, așa cum a făcut și în cazul salarizării actorilor, va trebui să țină seama și de hipersensibilitatea artistică, de stresul scenei, nu mai mic decât cel al aviatorilor sau al minerilor, de extremismul inocent al temperamentului creator. Și să nu-i jignească pe actori. S-ar putea ca, jignindu-i, să jignim, prin ei, toate personajele vieții noastre. Dacă-i iubim și-i admirăm pe actori pentru infinitatea înfățișărilor lor, atunci se cuvine să-i și respectăm.

Dumitru Solomon